

Atšķirīgais nodokļu slogs Baltijas valstu uzņēmējiem

2017-11-16

ZAB "LEADELL Fogels, Vītols & Paipa" , ,

01.01.2018. stāsies spēkā nozīmīgas nodokļu regulējuma izmaiņas Latvijā un Igaunijā, kas ietekmēs visus uzņēmumus. Latvijā tiks ieviesta 0% nodokļa likme reinvestētajai peļņai, savukārt Igaunijā pazeminās ienākuma nodokļa likmi regulārai peļņas sadalei. Paredzētas arī citas izmaiņas, lai uzlabotu katras valsts konkurētspēju.

Reinvestētās peļņas nodoklis

Viena no būtiskākajām izmaiņām Latvijas regulējumā, kas stāsies spēkā 01.01.2018., ir 0% uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) likme reinvestētajai peļņai. Nodokļu reformas mērķis ir motivēt uzņēmējus ieguldīt naudu atpakaļ uzņēmumā, tādējādi uzlabojot kapitalizāciju un atvieglojot līdzekļu piesaistīšanu uzņēmumu turpmākai attīstībai. Paredzams, ka izmaiņas vairo arī ārvalstu investīciju piesaistes iespējas. Šāds nodokļa režīms jau ieviests Igaunijā, savukārt Lietuvā uz reinvestēto peļņu aizvien attiecināma 15% UIN standarta likme.

Jānorāda, ka Lietuvā papildus standarta likmei paredzēta arī samazinātā 5% UIN likme, ko parasti piemēro uzņēmumiem, kuru vidējais darbinieku skaits nepārsniedz 10 un ienākumi nodokļa aprēķināšanas periodā nepārsniedz 300 000 EUR. Šādu 5% nodokļa likmi piemēro arī lauksaimniecības uzņēmumiem.

Līdz ar jauno UIN režīmu Latvijā un Igaunijā ieviests arī jauns 1 kalendārā mēneša taksācijas periods. Savukārt Lietuvā taksācijas periods joprojām ir 1 fiskālais gads. Turklāt visās 3 Baltijas valstīs ir atšķirīgs ar nodokli apliekamās bāzes aprēķina koeficients, kas Igaunijā ir 0,85, Latvijā – 0,8 un Lietuvā – 0,86. Salīdzinājumu skatīt 1.tabulā.

1.tabula. UIN Baltijas valstīs 2018.gadā

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Reinvestētās peļņas nodoklis	• 0%	• 15%	• 0%
Taksācijas periods	• 1 kalendārais mēnesis	• 1 fiskālais gads	• 1 kalendārais mēnesis
UIN apliekamās bāzes koeficients	• 0,8	• 0,85	• 0,86

Peļņas sadale

Jauni nodokļu regulējuma noteikumi Latvijā būs piemērojami arī tad, ja peļņa tiks izmaksāta dividendēs uzņēmuma dalībniekiem, nevis reinvestēta uzņēmumā. Proti, Latvijā 15% UIN likme šādā gadījumā tiks paaugstināta uz 20% likmi, savukārt Igaunijā regulārās peļņas sadales gadījumos (summas, kas mazākas vai vienādas ar vidējo peļņas sadali iepriekšējos 3 gados) UIN likme tiks samazināta līdz 14%. Peļņas sadali, kas pārsniegs regulārās peļņas summu, joprojām apliks ar standarta 20% likmi. Lietuvā peļņas sadalei joprojām piemērojama vispārējā UIN likme, kas ir 15%.

Regulārās peļņas sadales UIN likmes samazinājums Igaunijā ir būtisks, lai motivētu uzņēmējus sadalīt peļņu no iepriekšējiem nodokļu periodiem un saglabāt peļņas sadali aktīvu arī nākamajos periodos.

Pēc grozījumiem Igaunijas uzņēmumiem lietderīgāk būs nodrošināt stabilu ikgadēju peļņas sadali, jo tādējādi nodokļi būs ievērojami mazāki. Plānots, ka grozījumiem vajadzētu palielināt Igaunijas konkurētspēju un padarīt to pievilcīgāku investoriem, salīdzinot ar pārējām Baltijas valstīm.

Savukārt Latvijā tiks piemērota 20% peļņas sadales UIN likme gan tad, ja uzņēmuma īpašnieki ir juridiskās personas, gan tad, ja tās ir fiziskās personas, turklāt fiziskajām personām papildus nebūs jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN). Savukārt Igaunijā un Lietuvā, izmaksājot dividendes fiziskajām personām, papildus tiks piemērots arī IIN. Igaunijā papildus piemērojams IIN 7% apmērā, savukārt Lietuvā – 15% IIN. Tādējādi secināms, ka Latvijā uzņēmuma dalībnieks, kas ir fiziskā persona, zemās nodokļu likmes dēļ būs daudz labvēlīgākā situācijā nekā abās kaimiņvalstīs (skatīt 2.tabulu).

2.tabula. Nodokļu likmes peļņas sadalei Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Nodokļu likme peļņas sadalei dalībniekiem – juridiskām personām	• 20%	• 15%	• 14%* • 20%**
Nodokļu likme peļņas sadalei dalībniekiem – fiziskajām personām	• 20%	• 15% + 15% (IIN)	• 14% + 7% (IIN)

*regulārai peļņai

**pārsniedzot regulāro peļņu

Ar nodokli apliekamie neatmaksājami un ilgtermiņa aizdevumi

Grozījumi ietekmēs arī aizdevumus savstarpēji saistītiem uzņēmumiem. Igaunijas valdība cenšas nodrošināt efektīvāku ienākuma nodokļa iekasēšanu, aplikot ar nodokli tos neatmaksājamus vai ilgtermiņa aizdevumus, kurus uzņēmums piešķirīs mātes uzņēmumam vai māsas uzņēmumam, kā arī aizdevumus, kas pārsniedz kopējo šī uzņēmuma aizņēmumu summu un iemaksas pašu kapitālā. Līdzīgs risinājums ar grozījumiem ieviests arī Latvijā un stāsies spēkā 01.01.2018. Šāda sistēma jau darbojas arī Lietuvā. Grozījumu mērķis ir novērst slēptas peļņas gūšanu uzņēmumos.

Kopsavilkums

- Latvija, ieviešot 0% UIN likmi reinvestētajai peļņai, kļūs pievilcīgāka investoriem.
- Igaunijā būs vismazākā UIN likme (14%) regulāras peļņas sadalei dalībniekiem – juridiskām personām.
- Latvijā peļņas sadale dalībniekam – fiziskai personai netiks aplikta ar IIN.
- Lietuvā ievērojamas priekšrocības ir mazajiem un lauksaimniecības uzņēmumiem, kam piemēro samazinātu UIN likmi 5% apmērā.
- Vairs nebūs iespējams izmaksāt slēptas peļņas ilgtermiņa aizdevumos starp saistītiem uzņēmumiem.